



Kullo-Mickelsbölen kyläyhdistys vaalii kylän yhteisöllisyyttä ja kaksikielisyyttä. Jäseniä meillä on noin 380 ja olemme erittäin aktiivinen yhdistys. Kyläyhdistys ei aja yksittäisten maanomistajien etuja vaan kyläyhteisömme etua, koko kylän elinvoimaisuuden ja viihtyvyyden nimissä. Edustamme tässä hyvin laajaa joukkoa kyläläisiä ja mielipiteemme perustuu kyläläisten kanssa käytyihin keskusteluihin ja myös yhdistyksen omaan näkemykseen kylän tarpeista ja kehityssuunnista. Saimme vahvan mandaatin kylältämmä, kun järjestämässämme keskustelutilaisuudessa 28.6.2023 oli paikalla 70 huolestunutta kyläläistä.

AK 557 Kilpilahti ja Kullo: Mielipide asemakaavaluonnokseen

Kullo-Mickelsbölen kyläyhdistys ottaa kantaa kaavaan AK 557, Kilpilahti ja Kullo, koska kyseinen kaava vaikuttaa merkittävästi kylämme elinvoimaisuuteen ja kyläläistemme hyvinvointiin. Mielestämme asemakaavaluonnos on lainvastainen ja Seveso-asetuksen hengen vastainen. Tarvittavia riskienhallintatoimenpiteitä itse vaarallisessa kohteessa ei ole selvitetty riittävästi. Esitetyt suoja-alueet maankäytön rajoituksineen rajoittavat kylämme elintilaa kohtuuttomasti ja ne perustuvat vanhentuneeseen suuronnettomuusselvitykseen. Asemakaavan valmistelussa ei ole noudatettu hyvää hallintotapaa, kun asiasta ei ole kerrottu selkeästi, avoimesti ja läpinäkyvästi.

Vaadimme, että otatte AK 557 Kilpilahti ja Kullo kaavaluonnoksen uudelleen käsittelyyn ja

1. Teetätte uuden, ajantasaisen ja kokonaisvaltaisen suuronnettomuusselvityksen
2. Selvitätte ja vaaditte teollisuudelta toimia suuronnettomuusriskien pienentämiseksi suoraan kohteessa, jotta mahdolliset rajoitukset maankäyttöön suojavyöhykkeissä on varmasti viimeinen keino – ei ensisijainen keino
3. Esitätte asian uudestaan Kaupunkikehityslautakunnalle siten, että kaikki varmasti ymmärtävät kaavan seuraukset (asukkaiden häätö, luonnonsuojelualueet, kaupungin mahdollinen korvausvastuu menetetyistä potentiaalista maanomistajille)
4. Valmistelette uuden tiedotustilaisuuden ja vuorovaikutustilaisuuden asukkaille jossa
 - a. annetaan selkeää tietoa ymmärrettävällä kielellä
 - b. kerrotte tasapuolisesti myös selkeällä ruotsin kielellä, koska kylämme on vahvasti kaksikielinen ja nämä käsitteet eivät ole helppoa ymmärtää edes omalla äidinkielellä, saati sitten toisella kielellä
 - c. avoimuuden ja läpinäkyvyyden nimissä vastaatte perusteellisemmin kyläläisten esittämiin kysymyksiin ja huolenaiheisiin, myös kirjallisesti

Lisäksi pyydämme, sekä Kilpilahden asemakaavaan että Kullon ja Mickelsbölen osayleiskaavaan liittyen, että harkitsette uudestaan Kilpilahden teollisuuden ja suunnitellun pienteollisuusalueen laajenemisen Kullon erittäin elinvoimaisen ja arvokkaan kylän ja kyläyhteisön kustannuksella.



Mielipide Kulloosta ja lähikylästä

Kylämme elintilaa rajoitetaan turhaan ja asukkaiden massahäätö on sekä perusteeton että suuruudessaan ennenkuulumaton. Tällaisenaan kaavaluonnos aiheuttaisi kohtuutonta haittaa, joka olisi järkevällä suunnittelulla ja viranomaisen lainmukaisella toiminnalla vältettävissä.

Arvioikaa uudelleen suojavyöhykkeiden tarpeellisuus ja teettäkää uusi kokonaisvaltainen suuronnettomuusselvitys, joka ottaa huomioon Kilpilahden alueen yritysten kaavailut muutokset toimintaan. Harpilla piirretyt suojavyöhykkeet ovat turhan suuret ja perustuvat vanhaan selvitykseen. Suunniteltu menettely johtaisi asumis- ja rakennuskieltoon yli 300 ha:n maa-alueella sekä rakennusrajoituksiin vähintään 1 600 ha:n maa-alueella. A ja B vyöhykkeillä asumiskielto koskisi yhteensä 31 ympärivuotista asuntoa ja 39 vapaa-ajan asuntoa. C vyöhykkeen osalta maankäytön rajoitukset koskisivat peräti 74 ympärivuotista asuntoa ja 102 vapaa-ajan asuntoa. Yhteensä siis 105 ympärivuotista asuntoa ja 141 vapaa-ajan asuntoa.

Ennen kuin hädetään asukkaat pois kodeistaan, tulisi teollisuuden haittavaikutuksia ja suuronnettomuusriskejä minimoida, rajata ja estää. Tätä ei ole tehty, vaikka asiasta säädetään Maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) ja ohjeistetaan myös Ympäristöministeriön julkaisussa *Suomen Ympäristö 3/2016: "Suuronnettomuusriskit ja kaupunkirakenne -opas maankäytön suunnitteluun"*.

Suojavyöhykkeet ja niiden myötä maankäytön rajoitukset tulisi olla viimeinen keino suojautumiseen suuronnettomuudelta. Niitä käytetään kuitenkin tässä kaavaluonnoksessa nyt ensisijaisena ja ainoana keinona.

Vaadimme, että uusi ja päivitetty suuronnettomuusselvitys ottaa kantaa siihen, miten teollisuus voi kehittyä ilman esitettyjä suojavyöhykkeiden laajenemisia/muutoksia. Onko toimintatapoja mahdollista muuttaa? Voiko teollisuuden nykyisen maankäytön olemassa olevia alueita käyttää tehokkaammin? Vaadimme myös kyläläisille ymmärrettävää ja selkeää tietoa, miten riskejä aiotaan minimoida ja mitä toimenpiteitä teollisuuden toimijoilta vaaditaan kyläläisten turvallisen elinympäristön säilyttämiseen.

Nähdä Kulloon alueen arvo myös asukkaiden näkökulmasta, ei vain teollisuuden ja elinkeinoelämän näkökulmasta. Täällä on ainutlaatuinen merellinen luonto ja kyläidylli, jossa on toimiva ja aktiivinen kyläyhteisö. Kullo on Porvoon läntisin kylä, lähellä Helsinkiä. Alueen potentiaali on merkittävä ja ainutlaatuinen.

Kilpilahden asemakaavan suunnittelu vaikuttaa olennaisesti ympäröivään alueeseen ja Kulloon osayleiskaavan suunnitteluun. Näiden kahden kaavan tulisi edetä samaan aikaan. Kylän asukkaat ja maanomistajat ovat tämän pelin häviäjät ja kaupunki saattaa olla korvausvelvollinen, kun kiinteistöjen arvo alenee alueella, jossa on merkittävä potentiaali.



Seveso ja suuronnettomuuden estäminen – asutuksen suojeleminen vs. teollisuuden tarpeet

Vetoatte Seveso-direktiiviin, että suoja-alueet tulee päivittää EU-direktiivin mukaan. Toimimme kuitenkin täysin Seveso-direktiivin hengessä vastaisesti. Suuronnettomuusriskien selvitykset on tehty vuosia sitten ja eivät ota kantaa riskien pienentämiseen kohteessa. Seveson hengessä tulisi ensisijaisesti rajoittaa teollisuuden toimijoiden toimintaa, pienentää tai poistaa riskejä itse vaarallisissa kohteissa – ei rajoittaa asutusta ja maankäyttöä sen ympärillä. Yksikään Suomen laki tai EU-direktiivi ei lähde siitä lähtökohdasta, että yksilölle syntyisi harmia.

Seveso III mukaan päivitetty Suomen laki velvoittaa kaavoittajaa tarkastelemaan yritysten toimintaa ja vaatia alueen yrityksiltä riskienhallintatoimenpiteitä suuronnettomuusriskien pienentämiseksi ja toiminnan järjestämiseksi, siten että asukkailla olisi turvallista elää. Porvoossa tämä jätetään nyt tekemättä.

Asiantuntijaselvitykset, joihin suunnitellut suojavao-ohjelmat perustuvat, eivät myöskään ota huomioon maaston todellista vaikutusta mahdollisen suuronnettomuuden vaikutuksiin. Esitetyt suojavao-ohjelmat rajoittavat turhaan Kulloon alueen asukkaita, kun taas naapurimme Tolkkisissa olisivat todennäköisesti isommassa vaarassa, tilastollisesti vallitsevan tuulensuunnan takia. Mm. Nesteen omassa selvityksessä on huomattavasti pienemmät suoja-alueet ja muualla Euroopassa on vastaavia tuotantolaitoksia, jossa elää isoja yhteisöjä vastaavilla alueilla, joita nyt kaavoillaan tyhjennettäväksi ihmisistä.

Muualla Euroopassa tulkitaan Sevesoa niin, että suojelemaan alueita – Porvoossa laajennetaan suojelema-alueita ja rajoitetaan maankäyttöä kohteen ympärillä. Kyläläiset ovat tuottaneet karttoja, jossa kaavailtuja suoja-alueita vastaavat ympyrät sovelletaan esim. Rotterdam tai Göteborg vastaavien tuotantolaitosten ympärille. Näitä alueita tulisi koskea samat asetukset ja vaatimukset kuin Kilpilahtea. Kuitenkin siellä elää tuhansia ihmisiä vastaavilla alueilla, joita nyt suunnitellaan tyhjennettävän Kilpilahden ympäriltä. Näissä Euroopan kaupungeissa tuotantolaitosten läheisyydessä on vastaavilla alueilla päiväkotia, vanhainkoteja, ravintoloita.

Emme halua olla kehityksen tiellä, emmekä estää vihreää siirtymää. Haluamme perusteltuja syitä suojavao-ohjelmien tarpeellisuudesta ja niiden kohtuullistamisesta. Haluamme, että kotejamme, luontoamme ja virkistysalueitamme ei tuhota. Kulloon kylästä katsottuna näyttää siltä, että kaupunki on enemmän teollisuuden ja yritysmaailman puolella kuin asukkaidensa puolella. Herää myös kysymys, onko kaupunki tekemässä näin laajoja suoja-alueita mahdollistaakseen suunnitellun pienteollisuusalueen, Business Parkin, mahdollisimman sujuvaa ja laajaa levittäytymistä Kulloossa? Tyhjennetäänkö alue asukkaista suuronnettomuuden riskin nimissä, jotta on helpompi edetä pienteollisuuden suhteen? Vai onko suuret suoja-alueet edullisempi ja helpompi tie kuin teollisuuden toimijoiden toiminnan uudistaminen siten, että riskejä aidosti pienennetään kohteessa? Kyläyhdistykselle on tulvinut kyläläisiltämme hurjia kertomuksia siitä, miten kaupunki etenee säälimättömästi ja eettisesti kyseenalaisesti maanostojen kanssa. Myös kyläläisten kertomukset Nesteen toiminnasta maanostojen yhteydessä ovat huolestuttavia eettisestä näkökulmasta. Kaupungin pitäisi myös ajatella asukkaidensa parasta ja nähdä pidemmälle kuin vain teollisuuden tarpeita kuunnellen. Kulloon alueella on paljon historiaa ja ainutlaatuinen potentiaali. Kaupunki on vastuussa alueesta tuleville sukupolville.



Nähdä Kulloon alueen todellinen arvo, ei vain teollisuuden tarpeiden valossa vaan asutuksen ja virkistykseen näkökulmasta

Kulloossa on arvoa sijaintinsa ja toimivan kyläyhteisönsä kautta. Täällä on kaunista luontoa ja saaristoa, Pellingin ja Emäsalon vertaista aluetta, jonka arvoa ei nyt nähdä. Merellisellä ja golfkentän lähellä olevalla alueella olisi ilman rakennusrajoituksia merkittävä kehitysmahdollisuus loma-asutuksen ja pysyvän asutuksen osalta. Alueelta on alle 30 minuuttia Helsinkiin ja 10 minuuttia Porvooseen. Tällaisia kehitysalueita on erittäin rajallisesti olemassa.

Kylämme Kullo oli olemassa kauan ennen kuin teollisuusalue tuli alueelle. Meidän kulloolaisten kulttuuriperintöön kuuluu isiemme maat. Myös Sköldvik oli kukoistava saaristolaiskylä, ennen kuin Neste osti alueen täältä ja perusti tuotantolaitokset. Kun teollisuus tuli alueelle 60-luvulla, tuhottiin iso osa meidän kulttuuriperintöä. Sköldvik oli kylän nimi, joka on nyt pyyhitty pois kartalta. Nimi on enää tunnistettavissa Sköldviks industriområde, Kilpilahden teollisuusalue mielessä. Kilpilahden teollisuusalueen alla lepäävät Sköldvikin kartanon rauniot ja hienon saaristolaiskylän jäänteet. Teollisuuspuomien taakse jäävät myös mahtavan hienot luontomaisemat ja virkistysalueet ja muinaismuistot, joihin kyläläisillä ei ole enää pääsyä. Nykyisen teollisuusalueen alueella on useita pronssikautisia hautaröykkiöitä ja niitä löytyy myös suunnitelluilla suoja-alueilla. Nyt on jo Nyby jyrätty, hienoine kulttuurihistoriallisesti arvokkaine mautiloineen ennen kuin asemakaava on edes saanut lainvoimaa. Tämä kehitys ei saa jatkua niin, että seuraava kylä, joka jää teollisuuden alle on Svartbäck, Åminsby, Kullo tai Mickelsböle.

Kerrotte, että teollisuus kehittyi ja toiminta itse asiassa supistuu, muuttaa muotoaan. Mutta kohtuuttoman isojen suoja-alueiden myötä teollisuus laajenee, koska B-alueelle sallitaan kyllä pienteollisuutta. Toteutuessaan suoja-alueet poistavat kylältämme elintilaa ja annatte teollisuudelle lisää tilaa kylän alueilta. Meiltä viedään myös virkistysalueet ja luontoa tuhotaan. Kauniit peltomaisemat on louhittu jo nyt, ihanat rannat ovat teollisuusportin takana. Kauniit jylhät vuoret ja uskomattoman hieno luonto tulee jäämään nyt kyläläisten ulottumattomiin. Ja tilalle rakennetaan teollisuutta.

Porvoon kaupunki on strategiassaan määritellyt Kilpilahden ja vihreän siirtymän tärkeäksi painopistealueeksi, mutta siinä kiihkoissaan unohtanut täysin asukkaansa ja ehkä myös moraalin. Porvoon kaupunki on aikanaan määritellyt Kulloon yhdeksi Porvoon palvelukyläksi ja sitoutuneet sen kehittämiseen. Nyt näyttää siltä, että olette unohtaneet Kulloon alueen potentiaalisen asuinalueena. Kullo sai vuonna 2021 tunnustuksen vuoden uusmaalainen kylä. Porvoon kaupunki olisi voinut käyttää tätä merkkipaalua markkinoinnissaan ja hyötyä hienosta – kylän itse omin voimin saavuttamasta saavutuksesta – voimakkaammin, näkyvämmiin ja houkutellessa tänne lisää asukkaita. Sen sijaan päätätte suunnitella tänne teollisuutta, logistiikkakeskuksia, lisää sellaista mikä huonontaa alueen houkuttelevuutta asukkaan näkökulmasta. Kullo on Porvoon läntisin kylä, aivan mahtava kyläidylli, jossa luonto lähellä ja lyhyt matka Helsinkiin. Tänne voisi helposti houkutellessa asukkaita ja tästä voisi tulla ainutlaatuinen, haluttu asuinalue.

Kun vertaa Porvoon kaupungin kaavoitustoimintaa muihin Helsingin lähikuntiin, on todettava, että Porvoossa mennään täysin eri suuntaan kuin muut. Muut kunnat panostavat ja kehittävät Helsinkiä lähellä oleviin alueisiinsa ja niiden asukkaisiin. Porvoon näyttäisi keskittyvän siihen, että tyhjennetään



alue ihmisistä ja keskitetään teollisuus sinne. Iso osa Porvoon nykyisistä asukkaista on töissä pääkaupunkiseudulla, näiden veronmaksajien halutaan varmasti myös jäävän Porvooseen.

Pyydämme teitä arvioimaan asiaa uudelleen, jotta asukkaat ja teollisuus voisivat elää täällä sovussa. Jotta Kullo voisi pysyä kylämäisenä idyllinä keskellä luontoa, jossa ihmisellä on hyvä olla. Ottakaa kyläläiset mukaan suunnitteluun, siten että saamme aidosti vaikuttaa asioihin. Näin ei ole tehty.

Miksi kaksi kaavaa eri aikaan?

Kilpilahden asemakaavan suunnittelu vaikuttaa suoraan Kulloon osayleiskaavan suunnitteluun, jolloin näiden kahden kaavan tulisi edetä samaan aikaan. Nyt asemakaava etenee teollisuuden ehtoilla ja tuottaa teollisuudelle arvoa. Kylämme kärsii tästä kehityksestä, B- ja C-vyöhykkeen arvo laskee ja koko kylä on epävarmuuden tilassa.

Kulloossa olemme pitkään saaneet odottaa osayleiskaavan etenemistä. Kullo on houkutteleva alue monelle ja tänne olisi paljon tulijoita. Tällä hetkellä Kulloossa ei oikein saa rakentaa eikä täällä ole myynnissä tontteja asumiseen (Kulloon kyläohjelman työryhmässä todettua) joten Kullo on hyvin hankalassa tilanteessa. Se, että Kilpilahden kaava etenee nyt kiireellä ja kylä odottaa edelleen, on erittäin kyseenalaista. Erityisesti kun ottaa huomioon muut epäselvät ja kyseenalaiset seikat Kilpilahden kaavan ympärillä.

Kilpilahden kaava tulee myös suoraan ja epäsuoraan lisäämään alueelle liikennettä ja olemme huolissamme siitä, miten lisääntynyt työmatkaliikenne ja pienteollisuuden laajentuminen tulee vaikuttamaan kyläyhteisöömme turvallisuuden näkökulmasta. On monta syytä, miksi teidän tulisi odottaa Kilpilahden kaavan suhteen, jotta ehditään käsitellä molemmat kaavat samaan aikaan.

Tiedottaminen kyläläisille ja mahdollisuudet vaikuttaa

Kylän asukkaiden tilanteita ei huomioida ja tiedottaminen kyläläisille on ollut huonoa. Moni kulloolainen elää epävarmuudessa, mitä tapahtuu kodille, mitä tapahtuu kotiseudulleni. Porvoon kaupungin toiminta ei ole ollut läpinäkyvää eikä kyläläisille ole tarjottu mahdollisuutta aitoon vaikuttamiseen ja vuorovaikutukseen kaupungin kanssa.

Kyläläisille, jota asia oikeasti koskettaa henkilökohtaisella tasolla, ei ole tiedotettu tavalla, joka olisi ymmärrettävää ja selkeää. Kulloossa asuu älykkäitä ja koulutettuja ihmisiä, mutta kaavoitusasioissa olemme suurimmaksi osin maallikkoja. Asiat tulisi selittää, tiedottaa ja kertoa tavalla, jotta niistä saa selvää. Tiedotustilaisuudessa 7.6.2023 esitys oli suomen kielellä ja tulkattiin huonosti ruotsin kielelle. Tulkkina toimi natiivi ruotsin kielen puhuja, joka ei mitään ilmeisimmin ymmärtänyt itse substanssia ja haparoi terminologian suhteen, joten hänen kykynsä kertoa nämä asiat ruotsiksi olivat valitettavan heikot. Kullo on vahvasti kaksikielinen kylä ja iso osa maanomistajista, joita tämä koskee, ovat ruotsinkielisiä. Nämä asiat ovat vaikeat ymmärtää jopa omalla äidinkielellä ja erityisen haastavia ymmärtää toisella kielellä.

Moni asia on kyläläisten mielessä hämärän peitossa, on ristiriitaista ja epäselvää tietoa. Kerrotte, että suoja-alueet eivät muutu. Suoja-alueiden sisältö muuttuu kuitenkin radikaalisti, jos aikaisemmin on saanut asua ja rakentaa alueella, jossa nyt ilmoitetaan asumisen olevan kiellettyä. Syytä ei ole avattu



riittävän selkeästi ja Kilpilahden kaava viedään läpi vauhdilla, jossa maallikon on hyvin vaikea perehtyä kaikkeen tausta-aineistoon ja mielipiteiden jättämisellekin annettiin hyvin tiukka aikataulu.

Toivomme, että otatte kaavan uudelleen käsittelyyn ja kuulette vetoomuksemme Kulloon kylän asukkaiden ja elinvoiman puolesta.

Kulloo-Mickelsbölen kyläyhdistyksen puolesta,

Emma Antell-Neem

Puheenjohtaja, Kullo-Mickelsböle byaförening, Kulloo-Mickelsbölen kyläyhdistys

Kulloolainen kuudennessa sukupolvessa, kahden kulloolaisen kouluikäisen lapsen äiti ja Helsingissä työssäkäyvä Porvoolainen veronmaksaja, FM

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) §6, §9, §20, §21, §25, §28 §39 §54, §57

Ympäristöministeriön julkaisu *Suomen Ympäristö 3/2016*: Suuronnettomuusriskit ja kaupunkirakenne -opas maankäytön suunnitteluun